

tanulmányának elt. 1836-ban mint karmester a magdeburgi színházban és egy ideig Königsbergben volt. Itt megnősült először s Dreuzában való rövid ideig tartózkodása után mint karnagy a rigai „Holtei” színházhoz szegődött, hol 1837-ban „Rienzi”-jébe fogott. Rigából Párisba utazott, hol különféle gondok és nélkülözések közt „Rienzi”-t és a „Bolygó Hollandi”-t fejezte be. Ez utóbbi operához egy tengeri vihar, mely átél, szolgáltatja az eszmét. 1842-ik évi tavaszán visszatért Odesszába, hol októberben a „Rienzi” előadása került színre, minek következménye az volt, hogy karmesternek nevezték ki. Dreuzában egyebek közt Goethe „Faust”-jához megírta a nyitányt 1844-ben. — Ugyane színpadon 1845. október havában adták elő legelőször ugyancsak Wagner művét „Tanhäuser”-t. A dreuzai májusi felkelésben való részvétele miatt 1849. május 7-én szökni volt kénytelen. Zürichnek vette útját, hol cantoni polgár lett és 1850. óta egy a zeneegyletet mint a színházi zenekart igazgató. Svájcban egyebek közt befejezte a „Lohengrin” és a „Nielungen” szövegét. 1858 tól kezdve majd északi Olaszországban, majd Párisban (hol Tanhäuser 1861-ben megbukott.) Bécsben, Karlsruheban és más helyeken tartózkodott, mindaddig míg II. Lajos fiatal bajor királyiál közelebbi viszonyba lépett, mely időtől fogva, Münchenben élt. München volt most már egy mint Weimar ama központ, melyben műveire színterületet 1865-ben írt meg „Tristan és Isolde”-t. 1868-ban pedig a „Nürnbergi mester-dalnokokat”, mindkettőt legelőször Münchenben adták elő.

Wagner Rikárd művei közül különösen a Tanhäuser hódított. E különös fajtájú zene-szerzemény értéke és jelentősége iránti kérdésben a művészet barátai két nagy táborra oszlottak, melyek egymással ellenséges lábon állottak. A német opera ugyiszólva egészen elszegényedett és kimerítette magát haszontalan kísérletek által. — E természetlenséggel szemben éles ellentétben állott Wagner önálló, határozott célök felé törekvő művészi egyénisége. Wagner arra törekedett mindig, hogy a kiválótlag nagy és új anyagokat a drámai zene lényegének megfelelően dolgozza fel s e törekvése mindig hatást tett. Tehetségének tulajdonképpen való főlénye a zenei helyzetfestésben rejlik, mely a recitatívában s a fényes hangszerelésben legrészletesebben fejlődhetik ki.

Wagnernek egész tevékenysége a színházra terjedt ki, melynek excentrikus kultuszát szentelt s melynek jelentőségéről tulhajtott nézeteket táplált. Tehetségében inkább a sokoldalúság öltik szembe, mint a mélyesség. Költői képességei lépestartanak zenei tehetségével. De összes művészi tevékenységét az elméleti idealizmusra hajló ellenállhatatlan vágy uralta, minek következtében jelentős írói képessége veszedelmessé, csaknem végzetessé vált reá nézve. Nevezetesebb művei: „Die Kunst und die Revolution”, „Das Kunstwerk der Zukunft” s legkiválótlag „Oper und Drama” melyet 1868-ban „Deutsche Kunst und deutsche Politik” című szenzációs röpirata követett. 1868-tól semmi nagyobb művet nem fejezett be. 1877-ben augusztus havában adták a „Ring der Niebelungen” című operáját Beyreuthben háromszor egymásután. Wagner már néhány évvel ezelőtt Beyreuthba költözött, hol a nagyherceg által neki ajánlékozott telken építtette, saját tervezete szerint, a Wagner-villát.

Ez egyemeletes villában töltötte minden idejét egész 1879-ig, minden megszakítás nélkül. 1880-ban egészségi szempontból Nápolyba vonult, melynek vidékén töltte családjával együtt a nyári hónapokat. Ekkor már férje volt Bülow elvált nejeinek: Liszt Kozimának. Nápolyban mutatkozott nála először a betegeskedés első nyoma. Tudvalevőleg Wagnernek évek óta köve volt, s ez a baja napról-napra súlyosodott. Wagner augusztus végével ment ugyanis Velenczébe, hol néhány hetet töltött, mert ott egyik operájának (Lohengrin) előadá-

sára készültek, melyet nagy sikerrel adtak elő. Ez olaszországi útjában már igen meglátszott rajta a baj, mely aztán napról-napra bágyasztotta erejét és törte meg. — Ez idő óta évenként meglátogatta Olaszországot, melynek enyhe levegője némi üdülést szerzett számára. — Parciálisan zongora-kivonatát Velenczében fejezte be, a múlt év tavaszán a teljes partitúrával tért vissza Bayreuthba, hol augusztus közepén volt a Percival első előadása. Ez három előadást ért. A kritika a legmagasabb nyilatkozatával találkozott. Ennek végeztével a mester újból Velenczébe ment, mert baja fokozódott. Semmi új vállalatba nem fogott. Nem volt türelme.

Velenczében el volt zárkózva. Csak Liszt volt érintkezésbe vele s csak néhány kedves vendéget fogadott, az irodalom és zene kiváló férfai fordultak meg hazánál. Ezeket is nagy ritkán hívta meg. Családjával folytatott minden idejét. Ugy látszott, hogy érezte, hogy mihamarább el kell válnia azoktól, a kiket életében olyan nagyon szeretett.

Ref. egyházi könyvek.

Megrendelési felhívást tettünk a következő művekre: Magyar reform. vallásu presbyterek könyve, melyben röviden s lehetőleg népszerűen előadnánk mindazon vallásra, egyházra vonatkozó ismereteket, a melyekkel a presbytereknek birniök kell. Második javított s az új egyházi törvények szerint átdolgozott kiadás. Több rendbeli forrás után összeállította s kiadja: Nagy Lajos, m.-pécsi ref. lelkész s tanácsbíró. Egyes példány ára, postai bérmentes küldéssel 35 kr, ötnél több példány megrendelése esetén példányonként 32 kr. Tíz példány után egy tiszteletpéldány jár.

Szintén kaptuk az előfizetési felhívást „A belényesi ev. ref. egyház történetéről” re.

A belényesi ev. reform. egyház, temploma fenállásának 100-iki évfordulójáról 1882. aug. 6-án lelekelmező szep ünnepélyről emlékeztet meg. Nemzeti és felekezeti különbség nélkül számosan jelentek meg ugy helyből, mint vidékről. Eljött a tisztántul reform. egyházkerület köztiszteletben és szeretetben álló ősz püspöke is, hogy Pálás szellemének fény sugaraiával meg ünnepélyesebb tegye a 3 század viharain átment egyháznak öröm és halálünnepét; eljött, hogy az evangélium szövegeket lobogtassa a különböző felekezetek és nemzetiségek között, hogy buzdítson ker. szeretetre, békességre, hogy feunszáryaló szép imájával felemeljen minden lelket, mindnyájunk édes atyjához, a magasságos Istenhez, hogy kérje e gyülekezet boldogságát az atyától, hogy megáldja e gyülekezet nagyjait, kicsinyeit!

E felemelő ünnepély hatása alatt határozott el magamban, hogy egy szerény emléket emelek a napnak, korszakba fova ez örömmünep szellemi virágait, átnyujtom azt a nagy közönségnek és a századok homályából tölem telhetőleg kikutatom az egyház történetét, elete híván a kegyes és buzgó, ma már testileg porló ósök szellemi nemese tetteik lemutatásával, szóval megírom lehető tárgyalósan az egyház történelmét. Midőn ezt tettem, nem önzés vezet céloim felé, hanem főképp egyháznak érdeke. A nagyérdemű közönség, midőn ez igénytelen munkát megveszi, míg egyrészt némi szellemi élvezet is merit abból, másrészt adakozik egy szép célra, a nevelés előmozdítására. A tiszta jövedelem fele ugyanis a belényesi református egyházban felállítandó takarékmagtár alapjául tétetik le, mely magtári jövedelem a tanítói fizetés javítására és a szegény s árva gyermekeknek könyvek s később ruházattal ellátására fog fordíttatni.

A munka megjelenik 1883. márczius elején szines borítékba füve mintegy 6 iven. Egy példány ára 60 kr. Az előfizetési pénzek febr. 25-ig a reform. lelkészi hivatalhoz küldendők. Belényes 1883. január 20. Vallaji Sipos Imre ev. reform. lelkész.

Külföldi dolgok.

Francziadországon a válság egyre növekvőben van. Tegnapelőtt az egész kabinet beadta lemondását. — Grévy elnök fölkererte a minisztereket, hogy folytassák egyelőre működésüket. — Napoleon herceg elhagyta Párist. Tegnap már Londonban volt s meglátogatta Eugénia excsászárnét.

A nagykövetek komédiáznak, akaránk mondani, konferenciáznak. A Duna-értekezlet tegnapi ülésén műszaki kérdésekre vonatkozólag tett több indítványt tárgyal, de végleges határozatot nem hozott. A hatalmak közt láthatólag egyetértés uralkodik. Granville lord külügyminiszter a dunai konferenciában tegnap felolvasta Ghika herceg román követ levelet, melyben utóbbi Romániának a konferenciából való kirekesztése ellen tiltakozik és kijelenti, hogy a tanácskozásokban nem fog részt venni. A bolgár képviselők pedig az ellen tiltakoztak, hogy Musurus pasa török nagykövetnek a konferenciában való részvétel megengedtetett.

A szlav viztsóságok a czár koronázása alkalmával Pétervárot gyűlést akarnak tartani.

A Kaminskij-ügy még folyton foglalkoztatja a lengyel lapokat. A Reforma azt kívánja, hogy mindazon lengyel képviselők, kik a Landerbanknál igazgatótanácsosi állást foglalnak el, vagy egyik, vagy másik állásról mondjanak le, mert a képviselőiség az igazgatótanácsosi állással összeférhetlennek tartja. A Gazette Narodowa a Kaminski-ügyben felmerült legújabb híreket regisztrálja. A Kuryer Poznanski azon nézetet fejezi ki, hogy dr. Wolski azon hibát, melyet Kaminski képviselőnek elvállalása által elkövetett, könnyen jövétehetné, ha sikerülne neki lealcazni azokat, a kik a nyereségben tényleg részesültek.

UDJONSÁGOK.

* Kedvezmény. A debreczeni ipar- s kereskedelmi kamarától következő értesítést vettük: A földmívelés, ipar és kereskedelmiügyi miniszteriumnak folyó év február 3-án kelt leiratá szerint, a lisztküldevények számára az Osztrák-magyar vasuti kötelező díjszabásoknak mérsékelt tételei folyó évi január hó 15-től kezdve a hasonló mennyiségekben feladott keményítő küldevényeknél is alkalmazást nyertek. Miről az érdekeltek körök kellő tudomás vétel végett értesítettünk.

* Tombola-estély. A kereskedő testület táncvizsgálommal egybekötött tombola-estélyére, mely szombaton leend a „Bika” nagy diszteremben, újból felhívjuk a közönség figyelmét Bizonyára egyike leend ez a legkedvesebb multságoknak.

* Zongora-hangverseny. WEISZ JÓZSEF bolnapi hangversenyének műsora: Első szakasz: Gavotte Raff tól; keringő Moszkowsky-tól; XII-ik második magyar rhapsodia Liszt Ferencztől; magyar rögöntözések Weisz Józseftől. Második szakasz: Barcarola Chopin-től; menett Moszkowsky-tól; szerelmi álmok Liszt Ferencz-től; moment musikal Moszkowsky-tól; XIV-dik magyar rhapsodia Liszt Ferencz-től.

* Öszinte részvétellel közöljük a következő családi gyászjelentést. Gyulai Zsuzsanna, férjével Fodor Sándorral; Erzsébet, férjével Bereczky Jánossal s gyermekeivel; Juliánna, Kálmán Lőrinczre, gyermekeivel; László, nejevel Matolcsi Máriaival s gyermekeivel; Gábor mélyen megsomorodott szívvel jelentik a felejt-hetetlen jó apának s nagyapának néhai GYULAI JÓZSEF kántor- s leánytanítónak, folyó február hó 12-én éjjeli 10 óra 1/2 órakor, 2 heti gyengélkedés után végelgyeugülésben, életének 78-

dik évében történt csendes kimúltát. Kedves halottunk holt tetemei folyó hó 15-kén délutáni 2 1/2 órakor, előbb a református iskolai kántori s tanítói lakon, ezt követőleg az ugyanottani templomban tartandó rövid gyász-szertartás után fognak a Dobozi-sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség-tételre a megboldogultnak rokonai, tisztársai, barátai és ösmerősei bánatos szívvel meghívattak. Debreczen, 1883. február hó 13-kán. Béke poraira!

* Helyi színmű. A mint hallottuk, városunk egyik hírlapírója egy színművet írt, „Kárhozat utja” czim alatt, s egy még e most folyó színiidényben előadják egyik első-rangu színészünk jutalomjátékául. A darab alapeszméje az átöröklés lehetőségét foglalja magában s azon problémákat óhajtja indokolni, melyek ellene és mellette fel szoktak merülni. — A kik olvasták, sikert jósolnak számára.

* Halás köszönettel fogadtuk azt a mély részvételt, a mi oly sok oldalról nyilvánult családunk pótolhatlan vesztesége felett iránynyban, midőn kedves feleségemet, gyermekeink szerető édes anyját átadtuk az örök nyugalomnak. Fogadják gyógyító részvétökért leg-melegebb szívbeli eredő köszönetünket. Tisztelettel, Debreczen, 1883. febr. 15. A gyászoló család nevében: Jám bor Ferencz.

* Hölgy és hamisság. A monte-karlói játéktaralgyban a napokban egy elegáns hölgy jelent meg; a demi-monde egyik kiváló tagja, kit a bank hivatalnokai és szolgál már husz év óta ismernek, ki azonban az utóbbi időben mégis ritkábban jelent meg a bank zöld asztalánál, mert hervadó bájaival vagyona is nagyon megapadt. „Száz frankot tesztek” mondá a hölgy a crupiernek s bankjegyet tett az asztalra. A szerencse kedvezett a nőnek; nyert s pár óra mulva kétszáz ezer franknyi szákmányul távozott a tevenből. De alig hogy elment, azon a helyen, a hol ült, egy összegyűrt száz frankos bankjegyet találtak, ugyanazt, melylyel a játékok megkezdette s a bankjegy — hamis volt. — A bank most a 200.000 frank visszaadását követeli. A hölgy azonban nem akarja visszaadni s azt állítja, hogy sejtelle sem volt, hogy az illető bankjegy hamis. Az ellenkezőt bajos lesz rabizonyítani s így Bonaparte és Rapiwil hercegeknék, a monte-karlói játéktaralgy fótulajdonosainak végre is bele kell nyugodniok a veszteségbe.

* Temetés. Néhai id. Jóna István polgár temetése, ritka nagyrészvétel mellett ment végbe ma délután. A társadalomnak minden osztálya nagyszámmal volt képviselve. Az egyházi szertartást Révész Balint püspök vezegte. Közreműködött a főiskolai énekkar is. — Béke poraira.

* Előgtétellel tartozunk Krecsányi szingagató urnak multkori közleményünkért. Az Ellenőr tegnap kijelentvén, hogy „privát utanjáras mellett” szerezte meg a színházi műsort, a mi csakugyan téves is volt, az ide vonatkozó megjegyzéseink tehát önként eslesek. Örvendünk a szingy érdekekből, hogy e helyreigazítást megtehettük.

* Nyilatkozat. A Debreczeni Ellenőr szerkesztősége tegnap lapjában a következő nyilatkozatot tette közzé: A „Függetlenség” f. hó 13-iki számában az eszlári asszonyküldött-ség szónokát Szabolcsi (Weinstein) Miksa urat mint a „Debr. Ellenőr” volt munkatársát mutatja be. Minden félreértés és történhető gyanúsítás kikerülése végett szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy nevezett ur össze nem tevez-tendő Szabolcsi Lajos munkatársunkkal, ki a fent említett urral semminemű összeköttetésben nem áll s nem értjük, hogy miért hacsak nem félrevezetés czéljából volt szükséges Weinstein Miksa urnak épen az ő nevet venni föl és épen azután, midőn a „Debreczeni Ellenőr” megszakított minden összeköttetést Weinstein urral.

* Menjünk a gözbe. A nagyverdei jó vizű gözfürdő holnap a szűségeit átalakítja.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A leánykérők.

Hentaller Elmától. (Vége)

Szóváltás nélkül haladtak egy darabig, végre a négy pej kormányzója átszólt a szomszédokcsi hátsó ülésén ragyogó völégénynek. — Mivel a véletlen így összehozott bennünket, hát leszek én a kelmed násznagya, bíró uram! — Hehehe! Hát a nagyságos ur tudja, mi járathab vagyok? — Hogy ne tudnám, hisz levirt az orczájáról és különben már minden veréb csiripeli, hogy ma tartja a kézfogóját a pétérfalvi molnár lányával. — Ugyan? hát ők hiresztelték? Én titokban tartottam. — Jól tette bíró uram, nem jó a szerencsével korán dicsekedni... — Mert megirigyelnék, ugy-e? — Könnyen, nagyon könnyen. — Az apáti bírónak nagyon tele volt a szive boldogsággal, tuláradt az ajkán. — Hja, tetszik tudni, nagy sor nekem völégénynek lenni. Még egy legény fiam s egy hajadon lányom van otthon... — Nem végezhette be mondását, Versegi ostarával hirtelen az utra mutatott: — Nini! ott szalad a nyul! — A bíró eláspadt; kihajolt a kocsiból. — Hol? én nem láttam.

— De én láttam, — felelé Versegi, nagy szakalába rejtve mosolygását.

Pétérfalva már nem messze volt, tíz órára beérkeztek s mind a két fogat oda állított Kardos molnár háza elé, mely szorosan a kőmalomhoz tapadva állott a patak partján.

Csendes volt a ház. Zavart, bémész arczok jelentek meg az ablakok mögött és ismét eltűntek.

Maga Kardos molnár erőszakkal szedte rendbe haragtól pirosuló arcát és leirhatlan zavarral lépett ki a vendégek elé.

— Jó napot, Kardos gazda! Hát galamb szállt a házra? Itt jövünk kettesben, melyikünknek adja ide a lányát?! — kiáltá Versegi, a molnár zavarában gyönyörködve.

— A nagyságos urnak jó kedve van. Nagy szerencse éri szegény hajlékomat e mai napon, hogy ilyen tisztas vendégek látogatják. De én nekem még nincs eladó lányom...

— Igaza van, Kardos gazda, jól teszi, ha rátartja magát! A kinek olyan szép derek lánya van, az jól megnézza a kérőt, mielőtt odaadná neki és kérdezze meg a lányát is, mert mai nap a lány már csak ugy „eladó”, ha maga is meggy.

Nevetve volt elmondva a leczke, de a másik kettő érthetett belőle.

Bementek a házba, Kardos urnak talpa alatt égett a föld, majd elsüllyedt szegényében. Mint valjba be ezek előtt a szörnyű dolgot, hogy lánya megszökött s már az éjjet sem töltötte otthon?

Versegi nem skart tovább gyönyörködni a megrémült apa kínos zavarán. Tudta jól, hogy a mit ő előtte restel bevallani, azt benső

barátjának, a bírónak, négy szemközt okvetlen elmondja és megkönnyebbül a lelke.

— Hát csak végezzék el a kegyelmetek előbb együtt a dolgukat, Kardos urnam, — mondá, a küszöbön megállapodva, — én várhatok, míg rám kerül a sor. Addig is megüzem a malomban, van-e mit önteni a garatra?

— Van bizony, nagyságos urnam, hála istennek! — felelé a molnár erőszakolt jókedvvel.

Versegi pedig tulajdonképen azért akart betekinteni a malomba, hogy lássa azt a Laczi gyereket, a kinek a kedveért egy szép leány, még a gazdag völégény elől is megszökik.

Szép szál legény volt, ott emelgette a zsákok, izmos karjain feltúrva az ingujj, barna firtós haja a homlokára borult; arczán bánat, elszántság látszott.

Pártfogója, a kit nem is ismert, meg volt elégedve. Egy tekintetre ki tudta olvasni a szeméből, érdemes-e szórt vesztegetni érte. Mire kilépett az udvarra, az apáti bíró fennül a szekevény és dühösen fordított hátat a portának; nehéz olyan éltés embernek kosarat czipelni.

— Ez se fog dicsekedni vele, hogy kitétek a szürét, — dörmögé Versegi és a képből kikelt Kardos molnár felé tartott.

— Nos, Kardos urnam, most már rajtunk a sor! Csak engem ne fizessen ám ki olyan kurtán, mint azt az öreg kérőt!

— Hát mit tetszik parancsolni? — Mondtam már, hogy én is lánykérőbe jöttem. — Nincs nekem lányom, tölem hiába kéri.

sok után lesznek hetnek * gató a resztül * akarata s ennélf gyilkossá delután * azonnal azonban mények tözött eg fájdalma könnyű f * T torok be sen szín tag ne bajos me C s e r v hogy ját s nem lép s ó egyh * E előző fe szerepé talános * F saimat, v kik váro tása irán hogy foly 10 óra k barátság tása czél reczen fe * A jövő v a les iránt érdeklőd megkeзде * H alkaptárv pedig a v delután e jobb any álló csal * Sz mint irtul színtársul hangját p szerepel vesztette mint az ő torokbaj befolyásba * A ját — mi a piac k * V szerint, e tiztött sz * Uj nek benne kezdve pos * Uj ben kísér E vizsgálá berculusus dövszének betegségn teljes n. Ez a legnagyobb nár ez ere mények mibenléte harc fog kultusok k * Ut nyi birtok B. Ujjalur keztek B a falut m vargó kin egyik hars renesere s találtak E tustent m Amint azt s még hoz guk, kerek keső este faluba. * Gy a 39-ik ez Áron Jenő Gábor. * A c szerint töb a köv cseledek az kölcselensé hivatal en tot eszköz s ez alka letartoztat birtak, a néjtel pedig tulajdonosa vonatkozó * A s gunk már délt, s mel sen lesz, s színházunk átalakulása ház építése függöny be tott, s ugy padás szer * Cső

sendes kimultat. Kedves... református iskolák... Dobozi-sírkertben...

mint hallottuk, váro... egy szimfoniát... az egyik meg... előadják egyik első...

tel fogadtuk azt a mely... oldalról nyilvánult... csatésége felett irányunk...

sság. A monte-karlói... egy elegáns hölgy... de egyik kiváló tagja...

most a 200.000 frank... A hölgy azonban nem... állítja, hogy sejtelve...

sz. Német Józsefné... mint irtuk is, a napokban... szintársulatunktól s férjéhez...

sz. Német Józsefné... mint irtuk is, a napokban... szintársulatunktól s férjéhez...

Debreczeni Ellenőr... következő nyi... „Függetlenség” f...

A nagyverdei jó vízü... szűrgésgelt átalakítá...

Kardos uram, hát az... gy szeret kegyel...

lányom. — felelé a... eméhez emelte, hogy... körüljön el benne...

ardos gazda, hogyan... egyetlen lányát és... adni feleségül az...

én lányom annak... mert elsőkött... merre van?

sok után átadatik a közhasználatnak. S a nők... szerencsések, hogy holnap részt vehetnek a gőz elvezetésben.

* Gervay Mihály országos főpostaigazgató a mai délutáni vonattal városunkon keresztül utazott.

* Az a szerencsétlen leány, kit szülei, akarata ellenére kényszerítettek férjhez menni, s ennél fogva — mint már említettük — öngyilkossági szándékából a kutba ugrott, tegnap délután elhunyt.

* Torok bajok. Valóságos járvány lett a torok betegség az egész városban, de különösen színházunknál. Alig van nap, hogy egy-két tag ne szenvedne benne s még a műsort is bajos megállapítani teljes érvényességgel.

* E. Kovács Gyula mához egy hetre fog először fellépni színházunkon Othello című szerepében. — E vendég szerepeleket iránt általános érdeklődés mutatkozik városunkban.

* Felhívás. Mindazokat az iparos tagtársaimat, valamint az ipart pártoló t urakat is, kik városunkban egy „iparos kör” felállítása iránt érdeklődnek, tisztelettel kérem fel, hogy folyó hó 18-án vasárnap délelőtt 10 órakor a város háza kis tanácstermében barátságos értekezletre az iparoskör megalakítása czéljából megjelenni sziveskedjenek. Debreczen febr. 13. Jóna a Dániel.

* Az iparos kör létesítése érdekében jövő vasárnap délelőtt tartandó gyűlés iránt az iparos osztály körében nagy az érdeklődés, miből azt következtetjük, hogy a megkezdett mozgalomnak fődívs eredménye lesz.

* Halálozás. Redeczki József, egykor az alkaptányi hivatalnál utczabiztos, legújabbban pedig a város adóhivatalnál végrehajtó tegnap délután elhunyt. A megboldogult nem a legjobb anyagi körülmények között sok taggal álló családot hagyott hátra. Beke poraival!

* Sz. Német Józsefné Demjén Mari, — mint irtuk is, a napokban végleg meg fog válni szintársulatunktól s férjéhez megy Aradra, hangját pihentetni. Jelenleg Szatmárt vendégszerepel. Sokan azt beszélik, hogy hangját elvesztette volna, a mi épenséggel nem áll, mert mint az őt gyógyító orvosok állítják, csak futó torokbaj kínozza, mely hangjára nem lesz semmi befolyással.

* A hajdumegyei csendőrség laktanyáját — mint halljuk — a hatvan-utca végéről a piac közelébe helyezték át.

* Városi rendőrségünk, újabb rendelet szerint, egy idő óta éjjeli szolgálatát felülteztet szoronyos fegyverrel teljesíti.

* Új postahivatal. M. Pécsről értesítettek bennünket, hogy ott f. év márczius 1-jétől kezdve postahivatal lép életbe.

* Új felfedezés. Bécsben orvosi körökben kísérleteket tettek a tudósvész bacilláival. E vizsgálatok megállapították: 1. hogy a tuberculosis bacillák nem betegségek okozói a tudósvésznek, 2. hogy ezen bacillák nemcsak ezen betegségnek, hanem más betegségeknek is, sőt t e l e s e n egészséges embereknél is előfordulnak. Ez az eredmény Bécs orvosi körében a legnagyobb szenzációt keltette; Schnitzler tanár ez eredményeket valóságos tudományos eseménynek mondja. Valószínű, hogy a bacillák mibenléte és hatásai fölött egész tudományos harc fog kitörni a bécsi és berlini orvosi facultások közt.

* Utónállás. Kovács Dániel, püspök-ladányi birtokos, e hó 10-én családjával szekéren B.-Ujfalura utazott. Az utasok alkonyatkor érkeztek Báraudra. Alig hagyták maguk mögött a falut mikor az ut melletti árokból két csavargó kinézést ember ugrott a lovak elé s egyik harsány hangon megállást parancsol. Szerencsére az utonállók Kovácsban emberükre találtak. Ez a gyanus köljű egyének láttára tüstént mellette nyugodt késővőjtéhez nyult. Amint aztán a gazemberek látták, hogy bátor s még hozzá felfegyverzett emberrel van dolguk, kerekét oldták. A megtámadottak pedig késő este minden baj nélkül jövevődték Ujfaluba.

* Gyöngyölet. Az idei fegyvergyakorlatra a 39-ik ezred tart. tiszteit közzül behivatott: Áron Jenő Szombati János Csanak József Nagy Gábor.

* A cselédszerző intézetek a tapasztalat szerint több ízben szolgáltatnak alkalmat arra, hogy a könnyű életre hajlammal bíró leány-cselédek az időt mitssem tevéssel, gyakran erkölcsatlenségekkel tölthetik el. A kapitányi hivatal ennél fogva tegnap hivatalos vizsgálattal eszközölt a helybeli közvetítő intézeteknél, s ez alkalommal vagy tíz olyan cseléd lett letartóztatva, kik tartózkodási helylyel nem bírtak, a nappal a közvetítő irodában töltik, éjjel pedig csavarognak. A közvetítő intézetek tulajdonosai pedig újból utasították az idevonatkozó rendszabályok szigorú megtartására.

* A színházi vasfüggöny, melyet hatóságunk már a budapesti vasöntőben megrendelt, s mely három hónap alatt teljesen készszen lesz, e színiidény végével fog felláttatni színházunkban. E czélból a színpad lényeges átalakuláson fog keresztül menni, mert a színház építései a végbéli fentartott hely a vasfüggöny beillesztésére czélzertültenek találtak, s így a mostani előfüggöny is, a színőrpádás szerkezete is kissé hátrább fog tétetni.

* Csőd. Pollatsek Lipót helybeli fakere-

kedő tegnapelőtt csődöt kért maga ellen; bukásiának előidézője Pollatsek Lipót nagykárolyi gazdag kereskedő elzetes bukása volt, kinek passzívai mintegy 600,000 forintra rúgnak. — Az osztrák-bank helybeli fiókja, többpénzintézet és egyesek nagyban vannak érdekelve. A helybeli csődnek csődbiztos Mészáros József, törvényszéki bíró, tömeggondnok pedig Lókos Gyula egyvöd.

* Kohut Mór nyilvános leánynevelő intézetében ma délelőtt kezdődtek meg a felévi vizsgálatok Kiss József tanfelügyelő jelenléte mellett. Az első osztály növendékei valóban kitűnő és szabatos feleletei gyönyörűséget okoztak a megjelent szülőknél és hallgató-ságnak. A felsőbb osztályok vizsgái ma délután folytatattaknak s lehetőleg holnap bevéződnék.

* A színpadon halt meg Ronconi tenorista Sinigagliaiban. Faustot akarta énekelni, s épen a függöny felgördöltek szelbűdés érte. A közönség nem vette komolyan a dolgot, s még fűtyölni is kezdett, a miért a zene után nem hangzott az enek. Végül az igazgató jelenté a halálhírt.

* Elvesztett tegnap előtt délután, a Bathyanuczáról czegled utcán kereszttul menve a piacutczán egy női óráról, több apró függő csecsebecse u. m. egy kék üveg-gömb kinyíló egy kis elefánt, egér és medve. A megtaláló a megyeházi kapusnál jelentkezve, illó jutalomban részesül.

* A vízáradások által károsult vidékek lakosságának élemezésére Tirobba irányított gabona, és liszt küldeményekre nézve, tekintet nélkül az egy fuvarlevellel föladótt tehermenyiségre, az 1883. évi január hó 1-től ugyanazon évi június hó végeig terjedő időközre az I. számú külön tarifa felnyíró leszállított teltelét engedélyezi, miről az érdekeltek körökkel tudomás vétel végett értesítették. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

* Gyermekével ölte meg férjét. Dundeoból írják, hogy egy Huper nevű gabonakereskedő 18 éves neje, kivel csak nemrég kelt egybe, a napokban összevesztett fejével. A vita hevében az asszony felkapta hathónapos gyermekét és azt oly erővel vágta férjéhez, hogy az szétzuzott koponyával került el a földön.

* A husz áraától kezdve egy hétig következőleg lett megállapítva: 46 kr. Rác Györgynél czegled-utca 2599. sz. a 48 kr. Rác Györgynél csapod-utca 10. rózsáter 6 sz. alatt. S végre Szentessi Istvánnál sz. anna-utca 2267. szám alatt. Minden többi bejelentett mézarszékben pedig 50 kr.

Debreczeni színház. (Szerdán, febr. 14-ikén Márkus Etel k. a. a színi tanoda negyedévi növendékeinek, 1-6 félépültelű adatot: „A bagdadi hercegnő” színmű 3 felv. Irta ifj. Dumas Sándor.) (T. L.) Némi aggodalommal néztünk a mai debutrozás elé, daczára, hogy igen illetékes forrásokból kaptunk információkat a vendég szereplő szép tehetsége felől. Aggodalmunk, ha nem volt is minden tekintetben igazolt, de tulzolt sem. Megmondjuk miért? — Ertesülésünk szerint a színi-tanoda, e minden esetre nagy tehetségtű növendéke, három vendégjátékra rándult el hozzánk. Első félépülté „A bagdadi hercegnő” Lionette-je volt, második „A 47-ik czikk” Coraja le sz; a harmadikról nem is szólunk. Az említett két műszerep az, melyek hivatott betöltőjüktől oly kellekelt kívánnak, minőkkel csak a választottak választottjai dicsekedhetnek. Tulajdonképen mindkét darab egy egy debut-szerep kedvéért irattok; hatásuk ott szűnik meg a hol megszűnik az előadó színész alakító képessége. — Hogy aztán lehet valaki igen jó Lionette s igen gyöngye Cora avagy megfordítva, az a két szerep lényegéből önkényű következik. De a ki mindkét szerep követelményeinek betöltésére hivatott, arra aztán el lehet mondani hogy: „nagy szabású tehetség.” Márkus Etel k. a. — öszintén megvallva — attól féltettük, hogy erején felül mertalan akkor, midőn mint tanulmányait végző kezdő színész ö egyzzerre a kolosszális műszerepek két legerősbikével igyekszik megmérkőzni a vidék egyik első rendű színpadán. Leginkább aggódtunk Cora miatt, legtöbb sikert vártunk Lionette-jétől. Cora miatt többé aggódnunk nincs okunk, Lionette-jére nézve röviden következőkben foglaljuk össze véleményünket: Lionette egyike azon excentrikus női alakoknak, kit a szerző is csak igazi művész-nő segélyével tud némileg érthetővé tenni. Szeszélyesség, nagyravágás, góg, merészség, mely gyűlölet és mély szeretet gyorsan váltakoznak bizarr jellemében. E főbb vonások kiemelése mindenekelőtt kiváló pointírozó tehetség szükséges. Feszletlen elegancia, könnyűség, finomság, gyors és biztos konverzáló tehetség, erős drámaiasság, mind megannyi lényeges kellekei e szerep exequálásának. E lényeges kellekek közül, ha nagyon öszinték akarunk lenni, a vendég szereplőnél a szép megjelenésen s a drámai héven kívül alig találunk több kiemelni valót. A vendég szereplő kisasszony festői színpadi alakkal, szép szabású arcczal, érzéstelen, heroikus hanggal rendelkezik s par excellence szavaló színész. — A bagdadi hercegnőt pedig szavalni nem lehet. Egy Phaedra egy Antigone, egy Zrinyi Ilona sőt hogy közönségesebbet is említsünk, egy Cora, bizonyára a leghivatottabb személyesítő fog találni pazarul megadott tehetségében, de Lionette s az ehhez hasonló könnyed szalon hősnői szerepek — felfogásunk szerint — kívül fognak esni szerepökör. Egy szóval ő nem annyira az ugynevezett szalon-hősnői szakmára,

mint inkább a nagy szenvedélyek ábrázolására látszik teremtetni lenni.

Különbön Lionette et nézetünk szerint tulságos diszkreccióval is személyesítette a színpadi hatás rovására, mely megkivánna, hogy Lionette az legyen a színpadon is, a mely meg van írva; e tekintetben csak a 2-dik felvonás kapitis jelenetere utalunk, mely ha nem tulzón is, de kellően kizsákmányolva rendkívüli hatást szokott előidézni.

Közönségünk e szép tehetségű fiatal színész-nő fellépéte iránt igen szép érdeklődést tanusított, megjelenését és hatásos jeleneteit zajosan megtapsolta s a mi fő megtöltötte a színházat.

Az Abonyi Nourvady-ja határozottan rossz volt. Sem maszkja sem színezése nem volt olyan, mely bámulatba ejthette volna a nézőt akkor, midőn Lionette az ördögi kinézésű, felszeg, mogorva és cynicus Nourvady utált karjaiba dobja magát. Olyan becsületes patikus legény knézéssel szemben, minő ő volt, meg azt is elhitheti a néző, hogy Lionette csakugyan szerelmes lett Nourvadyba.

Somló (Jean de Hun) is lehetett volna egy kissé korosabb kinézésű és kevésbé szenvedélyes; a helyzet — melyet különben is gyöngén indokol a szerző — így legalább könnyebben volna érthető.

Németh, Benedek és Latabár szokott otthonossággal mozogtak a parquetten. Nagy számú közönség.

CSARNOK. „Lejárt a harc, ül a vihar” Elnémult az ágyuk retentő bömbölése Néma csend az egész hazában, elfojtott buszérzet a keblekben, remegő fájdalom a szivekben. Aggódás, rettegés mindenütt hazánk vértől völgyein, bércein. — Lejárt a harc kűnn, de bent a keblekben vihar ül; a honfi nem találta honát a hazában. Jött idő néhány évek múltán, melynek vezérferfi hazaszerzte hangozatták „fátyol a multakra” A sziv, bár sebe örökké vérező is, megenged, megbocsát: de a történet nem vehet fátyolt a multakra. Ő hű tükörre az eseményeknek, hidegen, komolyan fontolgat, összekeresi, összefűzi az események szálait, gondosan fűrkézi az indokokat, megvesztegethetlenül mutatja fel az eredményt, a történet igazságos bíró, a lefolyt események törvényszerűe előtt így állanak, és ítélgetnek meg, mint azok valósággal megtörténtek, bevégeztek. A történeti igazság követeli, hogy emléken maradjon azon honfiak neve, kik a nemzeti szabadságnak mártirjai voltak.

Azon külsországi várak között, melyekben nemzeti szabadságunk bajnokai szenvedtek a világi vész után, egyik legnevezetesebb volt Olmütz Morvaországbán.

A történeti igazság követelményének hódolok, midőn e hazafi névsort nyilvánra hozom, bárha lehetett, ugy volt is közölve e névsort régibb lapok hasábjain.

A magyar államfogyoknak általam felmutatott névsor jegyzéke 1850-től 1852. május hónapjáig terjed, mint a melytől a meddig közli is börtön lakója volt az olmüzi államfogydának.

Midőn czikkiről 1850. januárban Olmütze-vára katalin kapuja mellett elnyuló börtönébe záratott, már akkor néhányan voltak ott, ezután naponként növekedett a szám hadi, és polgári egyének oda szállósztatása által.

Egy évre itélték magyar polgári államfogyok. 1. Ottmayer Antal ügyvéd vas nélkül. 2. Budai Sándor r. c. kántor vas. 3. Szivos János r. c. kántor tanító vas. Két évre. 4. Gál Tamé. csuzi v. n. — 5. Szabó Alajos esztergomgyeie esküdő v. n. 6. Eisenfels Rudolf nyomdatulajdonos Pest v. v. 7. Ketterer Mihály orvos Sorokár. v. 8. Szontág Pál, földbirtokos, vas. jelenben képviselő 9. Szerdahelyi Eduárd zoogorász. v. n. — 10. Fidler Gyula gyógyszerész Pest. v. n. 11. Vitai István r. c. kántor vas. Három évre 12. Gyöngyösi Imre Pest v. n. 13. Csóka Károly ügyvéd v. n. 14. Zorkóci László, birtokos, éltes ember, erős jellem v. n. 15. Gallás Ignác r. c. pap éltes ember. v. n. 16. Karlovski Vilmos rosnyói fi, mérnök vas. 17. Marcel Arnold nyitraivicsaji r. k. pap v. — 18. Klacsányi Pál éltes ember Bácsból. v. n. 19. Tertyánszki József v. n. Négy évre 20. Éva Ferencz ügyvéd Zemplénből v. 21. Majer Antal v. n. 22. Horváth Jakab, löcsei iparos v. 23. Petku György sági óhítu pap. Temesből v. 24. Fieba József korompai születés, Nyitra, bánhidai r. k. pap, most Győrmege leváltárnok v. n. 25. Hegyi Énok ügyvéd birtokos Zalából v. Öt évre 26. Balog Lajos Zayugróci ág hitv. segédelekész, a Zajugróci jeles könyvtár óre, ki sok érdekes történeti czikket közlőtte gazdag könyvtárból kiszabadulta után v. n. 27. Lehoczki János vágyszerdahelyi r. e. pap éltes férfi. v. 28. Pfajer János, szentannai r. c. pap Aradon, tudományos készültésű, szilárd jellemű v. — 29. Fratric Lőrincz bojsai r. c. pap v. 30. Volfram Ferencz vasuti pénztárnok v. 31. Tassi Béla, györkényi sz. honvédítész, vésztörvényszéki ülnök v. n. 32. Szitya — Sztverteczki — János, r. c. pap v. 33. Szlávi József, képviselő, miniszter, legújabban koronaőr vas. Hat évre 34. Zsigmondi Vilmos, mérnök v. 35. Brunó Tamás, szentferenczi szerzetes Szekesfehérvárról, v. 36. Hatzel Márton, nyiregyházi képviselő, kormánybiztos v. n. 37. Pados János, dunaföldvári sz. szent-széki jegyző Szekesfehérvárt, komoly, tudományos férfi v. n.

Nyolc évre 38. Fényes Dienes, csokályi sz. n.-várdi törvényszéki ülnök v. 39. Perlaki László, tudós piarista, hidai tanár v. n. 40. Római Ferencz — Romer Floris — hazaszerzte ismert tudós férfi, hajdan Ben-czes, most n.-várdi kánonok és jánosuidai apát v. 41. Sebesi Kálmán, győri sz.-csornai premontrai kánonok, német színez v. 42. Laki Döme, keszthelyi sz.-keszthelyi tanár, csornai premontrai kánonok, most préposti titkár, péntári ellenőr, a rend történet írója, az országos levéltár hites tagja v. Tíz évre 43. Szekeres György, nádudvari adminisztrator, r. c. pap v. n. 44. Sebestyen Gábor, csikszerdai r. c. pap v. 45. János Lajos, jakabfalvi r. k. p. Csikban v. 46. Rémai Károly, német színez v. 47. Silye Gábor, h.-bőszörményi képviselő, kormánybiztos, kiszabadulta után hajduk főkapitánya, Debreczen főispánja v. n.

Tizenkét évre 48. Finta Miklós, szabadságharc főhadnagy Tordáról v. n. 49. Tankó Ferencz, forradalmi duló — szolgabíró — Csikból v. 50. Fodor Antal, csikdomokosi r. k. pap v. Tizenöt évre 51. Ambrus János, tisztos éltes férfi, n.-várdi vésztörvényszéki ülnök v. 52. Jakab Mihály, keresztési, sz. n.-várdi vésztörvényszéki ülnök v. Bihar-megyé tudós levéltárnoka v. 53. Földi János, szepesváraljai fi, vésztörvényszéki ülnök Váradon, akadémiai igazgató N.-Váradon. Kiszabadulta után bihari tanfelügyelő, tudományos férfi v.

Husz évre. Neuvirth Adolf, pécsi újságszerkesztő v. 55. Könyves Tóth Mihály, debreczeni ref. nagyhírű lelkes, jeles szónok, jelenben is debreczeni lelkes. 56. Dr. Barsi — Neuman — József, bicskei r. k. pap. Szép tehetségű, gazdag ismeretű, szilárd jellemű férfi, kiszabadulta után a pesti ref. főgymnasiumban tanár, jelenben a statisztikai hivatalban szolgál, nős v. 57. Keszi Hajdu Lajos, a szentesi ref. gymnasium igazgatója, felavartott lelkes, jelenben kiuszallási tanár v. Magyar államfogyó katonák.

Két évre 1. Zahn tábornok. 2. Kocz György. 3. Simon Sándor. 4. Mara Lőrincz, majd képviselő Erdélyből. 5. Miklós József. 6. Rozanek János. 7. Német Ádám. 8. Földvári Károly, őrnagy. Három évre 9. Pap Károly, alvezetes.

Öt évre 10. Moga János, tábornok. Hat évre 11. Keresztes Imre. 12. Lukács László. 13. Forró Elek, ezredes. 14. Tóth Károly. 15. Kis Samu. 16. Mircse Dénes. 17. Kovács Károly.

Hét évre 18. Dobai József, ezredes, most honvédpáncsornó. 19. Cserei Ignác, ezredes.

Nyolc évre 20. Zambelli Lajos, ezredes. 21. Krivacsics Károly. 22. Jekelfalvy Tamás. 23. Doplawski Adam, lengyel. 24. Szabó Károly. 25. Hazai Ferencz. 26. Krasznai Pál.

Tíz évre 27. Zicsi Ferdinánd, tábornok. 28. Jovics tábornok. 29. Hrabovszki János, tábornok. 30. Redi Miksa. 31. Petrovics András, őrnagy. 32. Möriz Dénes. 33. Paulovics Imre, ezredes. 34. Kovács József, őrnagy. 35. Sente Pál, őrnagy. 36. Bőrncses Ödön, őrnagy. 37. Abrahami Károly, ezredes. 38. Möriz József. 39. Hunyadi — Gottmann — Eduárd, tanulmányozásban fátadhatlan. 40. Pécsi Károly. 41. Leszák Lajos.

Tizenkét évre 42. Mircse Ferencz. 43. Bárány Mihály. 44. Boros Sándor. 45. Doszler Emil. 46. Timár Nándor. 47. Ruzicska Péter. 48. Seif Lajos. 49. Sziketti Mihály. 50. Ditrik László. 51. Ujvári István, híres sakkos, majd a vasmegeyei honvédegytel elnöke.

— Színház. Színpadunkon ma „Fatinleza” operette adatik; holnap Weisz József zongora művész hangverseny lesz, s ezzel színekerül: a „Házasság politikája” vigjáték és a „Varázshegedű” operette. — Szombaton Márkus Etel k. a. második félépültelű adatik: a „47-ik czikk”, dráma 4 felv.

Felölös szerkesztő: HENTALLER LAJOS. Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

NYILT-TÉR. A debreczeni építkezési asztalosegylet nem kékik köztudomásra juttatni, miszerint Fazekas Endre asztalos mester az egytel kötelékéből kilépve, vele többé összekötésben nem áll. Ez alkalommal egysersmind bátorokdik a fent nevezett egytel ugy az asztalos mint temetkezési üzletét is a nagyérdemű közönségnek becces pártfogásába ajánlani. Biztos és gyógyerejű Spitzwegerich növényből előállított és mindenütt nagybecsült Spitzwegerich-mellczukorkák hatása köhögés, rekedtség, elnyálkásodás és katarrusok ellen. Kapható Schmidt Viktor és fiaival Bécsben. Valódiak csak gyogyszertárakban.

